

HSB Brf Kalkonen i Stockholm
Thorildsvägen 2-4
112 43 Stockholm

Tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) – användning av s.k. elektroniska nycklar hos en bostadsrättsförening

Datainspektionens beslut

Datainspektionen konstaterar

- att om HSB Brf Kalkonen i Stockholms behandlar personuppgifter i passageloggar för att bedriva egna brottsutredningar är detta inte tillåtet, men att lämna uppgifter till polisen i syfte att klara upp och förhindra brott är tillåtet med stöd av en s.k. intresseavvägning om uppgifterna har registrerats för något annat berättigat ändamål,
- att HSB Brf Kalkonen i Stockholm inte får spara passageloggar under längre tid än två veckor för ändamålet att söka fel i nyckelsystemet,
- att det inte är nödvändigt för HSB Brf Kalkonen i Stockholm att behandla personuppgifter under längre tid än en vecka för statistiska ändamål samt
- att HSB Brf Kalkonen i Stockholm för närvarande inte loggar administrativa händelser i det elektroniska nyckelsystemet så att det av dessa går att spåra ändring, utplåning eller kopiering av personuppgifter.

Datainspektionen finner att HSB Brf Kalkonen i Stockholms behandling av personuppgifter på dessa punkter inte är förenlig med 9, 10 och 31 §§ personuppgiftslagen. Datainspektionen förutsätter att HSB Brf Kalkonen i Stockholm vidtar åtgärder för att komma tillrätta med de påpekade bristerna.

Ärendet avslutas.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektion har under året arbetat med ett tillsynsprojekt för att granska bostadsbolags och bostadsrättsföreningars behandling av personuppgifter i samband med att s.k. elektroniska nycklar används.

Som ett led i projektet genomförde Datainspektionen en inspektion hos HSB Brf Kalkonen i Stockholm (Brf Kalkonen) den 11 april 2007. Vid inspektionen framkom att Brf Kalkonen använder elektroniska nycklar till följande gemensamma utrymmen; portentréer, tvättstugor, barnvagnsrum, källar- och vindsföråd, cykelrum, hobbyrum, festlokal, bastu och pool samt gästlägenheter. Bok-

ning av t.ex. tvättstuga och hobbyrum sker via elektroniska bokningstavlor i fastigheten eller föreningens hemsida. Beslutet att införa nyckelsystemet togs av föreningens styrelse.

Efter att Brf Kalkonen fått tillfälle att yttra sig över inspektionsprotokollet begärde Datainspektionen att föreningen skulle komma in med en skriftlig åtgärdsplan. Åtgärdsplanen skulle innehålla en beskrivning av vilka åtgärder som föreningen hade vidtagit eller skulle komma att vidta med anledning av de brister i föreningens behandling av personuppgifter i förhållande till personuppgiftslagen som vi har påpekat.

Brf Kalkonen har kommit in med en åtgärdsplan med i huvudsak följande innehåll.

För följande ändamål, som föreningen anser vara berättigade, kommer föreningen fortsättningsvis att behandla personuppgifter i samband med användning av elektroniska nycklar.

- a) Förhindra brott: Vetskapen om att alla passager registreras har en avskräckande effekt och leder till att otillåtna passager i syfte att idka brottslig handling minskas.
- b) Klara upp brott: Om någon form av olaglig handling inträffat i utrymmen som skyddas av det elektroniska nyckelsystemet underlättas identifieringen av gärningsmannen med hjälp av de registrerade personuppgifterna.
- c) Felsökning: Då och då inträffar oförklarliga fel i föreningens nyckelsystem. Exempelvis händer det att medlemmar inte kommit in i någon av föreningens tvättstugor, trots att en bokning utförts. Varken installatören eller tillverkaren har lyckats utreda orsaken. I dessa fall blir det lätt och viktigt att med hjälp av de registrerade personuppgifterna utreda om det var medlemmen som själv gjort fel eller om det är systemet som krånglat.
- d) Statistik: Det kan i framtiden bli intressant att mäta statistik på utnyttjande grad av tvättstugor, hobbyrum, pool etc. Denna statistik kommer i så fall att vara anonym. Endast antal nyttjande tillfällen per bogningsobjekt kommer att redovisas och sparas. Styrelsen anser att den ringa kränkning av den personliga integriteten som anonymiserad behandling av nyttjandegraden av Brf Kalkonens lokaler innebär inte överväger nyttan det innebär för styrelsen att kunna mäta utnyttjandegraden av resurser.

Samma typer av personuppgifter kommer att sparas för samtliga ändamål.

- Brickans identitetsnummer inklusive lägenhetsnummer
- Tidpunkt (datum och klockslag)
- Plats, t.ex. vilken dörr som låsts upp
- Händelsetyp, t.ex. ”giltig passage”

Alla typer av personuppgifter är sammanslagna i loggarna från systemet och styrelsen har inte för avsikt att vidta åtgärder som gör det möjligt att spara olika typer av uppgifter olika lång tid.

Loggarna kommer att sparas i ett år. Därefter kommer de automatiskt att gallras bort ur systemet. Detta anser styrelsen motiverat för att kunna leva upp till ändamålen c) och d). Även ändamål b) kan motivera att loggarna sparas i ett år. Observera att det kan hända att styrelsen exporterar loggfilerna som är relevanta för ett brott som inträffat och sparar dem så länge som utredningen av brottet pågår, vilket kan vara längre än ett år.

Det åligger styrelsen att verka för föreningsmedlemmarnas bästa. I detta åtagande ingår bland annat skydd av egendom. Det elektroniska nyckelsystemet har bidragit till ett bättre skydd av egendom. Registrering av personuppgifter i samband med passage genom vissa av föreningens dörrar bidrar till att avskräcka från brottslig verksamhet samt leder till att eventuella gärningsmän kan identifieras. Kostnader som uppstår till följd av exempelvis skadegörelse drabbar föreningsmedlemmarna själva då kostnaden i slutändan hamnar på månadsavgiften.

Styrelsen anser att behandling av personuppgifter enligt ovan rör berättigade intressen. Mot dessa intressen står intrång i den personliga integriteten i den ringa utsträckning som ett sådant intrång följer av användandet av det elektroniska nyckelsystemet. Jämlikt 10 § punkten f personuppgiftslagen får personuppgifter behandlas för ändamål som rör ett berättigat intresse för den personuppgiftsansvarige, om detta intresse väger tyngre än den registrerades intresse för skydda mot kränkning av den personliga integriteten.

För att uppfylla informationsplikten kommer föreningen att lägga ut information på sin webbplats, komplettera informationen som delas ut till nyinflyttad med information enligt personuppgiftslagen samt sätta upp lappar i trappuppgångarna. Dessa åtgärder kommer vara genomförda senast den 31 december 2007.

Följande information kommer att lämnas:

- Att det elektroniska nyckelsystemet innebär behandling av personuppgifter
- Att uppgifter sparas varje gång man för nyckelbrickan mot läsa-ren
- Vilka uppgifter som sparas
- Hur länge de sparas
- Att möjlighet finns att få ett utdrag med alla uppgifter
- Ändamålen med behandlingen av personuppgifterna och hur styrelsen jobbar med personuppgifterna
- Till vilka mottagare eller kategorier av mottagare som uppgifterna lämnas ut

Föreningen kommer att teckna ett personuppgiftsbiträdesavtal med de personer som har access till nyckelsystemet.

Administrativa användarkonton för hela styrelsen kommer att skapas respektive tas bort årligen efter föreningsstämman. Detta kommer att vara genomfört senast den 31 december 2007.

Föreningen kommer vidare att införa personliga lösenord till de administrativa användarkontona och se till att PIN-koden till bokningssystemet byts i samband med lägenhetsförsäljning.

I Brf Kalkonens system är det inte möjligt att spåra ändring, utplåning eller kopiering av personuppgifter genom administrativa loggar. Föreningen kommer att påtala detta för leverantören av nyckelsystemet och be dem införa den funktionen i kommande version av systemet. Möte med leverantören angående bland annat detta är planerat att ske under hösten 2007.

I dagsläget finns inga planer på att säkerhetskopiera loggarna från nyckelsystemet.

Skäl för beslutet

Allmänt

I ett elektroniskt nyckelsystem kan man, till skillnad från ett system med ”vanliga” nycklar, enkelt spärra en borttappad nyckel och andra nycklar och lås behöver inte bytas ut. Huvudskälet för ett bostadsbolag eller en bostadsrättsförening att införa ett system med elektroniska nycklar är att underlätta sin hantering av nycklar.

Den behandling av personuppgifter som utförs i elektroniska nyckelsystem hos bostadsbolag och bostadsrättsföreningar sker i mycket nära anslutning till den privata sfären, dvs. bostaden. Med tanke på detta finns anledning att i särskilt hög grad beakta integritetsintresset.

Bostadsbolag eller bostadsrättsföreningar som använder elektroniska nyckelsystem registrerar ”nycklar”, lägenhetsnummer och vilken behörighet respektive ”nyckel” ska ha i systemet. Detta behövs för att systemet över huvud taget ska fungera och är närmast att betrakta som administrativa åtgärder.

Datainspektionen har en restriktiv syn på att använda uppgifterna i de elektroniska nyckelsystemen för andra ändamål än att öppna dörrar, boka tvätttider och liknande. Vi anser att det inte är godtagbart att man i de elektroniska nyckelsystemen lagrar stora uppgiftsmängder för andra ändamål.

Den elektroniska nyckeln består i många fall av en liten bricka. För att t.ex. låsa upp en dörr hålls brickan framför en läsare. I samband med detta kan brickans identitetsnummer, lägenhetsnumret samt tidpunkten och platsen (vilken läsare) registreras i en databas. På detta sätt skapas en s.k. passagelogg.

Registrering av passageloggar innebär ett intrång i den personliga integriteten. Den möjliggör övervakning av när enskilda personer går till och från utrymme-
na i anslutning till sin bostad. Från integritetssynpunkt är möjligheten att över-

vaka enskilda känslig och uppgifterna kan missbrukas. För att få behandla personuppgifter i passageloggar måste höga krav ställas på behandlingen och ändamålen med den. Behandlingen måste också vara proportionerlig i förhållande till det intrång i den personliga integriteten som registreringen innebär.

Vilka regler är tillämpliga?

Personuppgiftslagen gäller i första hand sådan behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad (5 § personuppgiftslagen). Med personuppgift menas all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet (3 § personuppgiftslagen).

Datainspektionen har i tidigare ärenden gjort bedömningen att elektroniska nyckelsystem i bostadsrätts- och hyreshus, där lägenhetsnummer kan kopplas till en eller flera personer, innebär en behandling av personuppgifter i personuppgiftslagens mening (se bl.a. dnr 330-2002 och 970-2004).

Den behandling av personuppgifter som Brf Kalkonen utför i sitt elektroniska nyckelsystem omfattas således av personuppgiftslagen.

Datainspektionen anser vidare att materialet är strukturerat på ett sådant sätt att de s.k. hanteringsreglerna i personuppgiftslagen är tillämpliga på den aktuella behandlingen (5 a § personuppgiftslagen).

Är behandlingen av personuppgifter förenlig med personuppgiftslagen?

I 9 § personuppgiftslagen ställs ett antal grundläggande krav när det gäller behandling av personuppgifter upp. Den personuppgiftsansvarige ska se till att personuppgifter samlas in bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Personuppgifterna får sedan inte behandlas för något ändamål som är oförenligt med dem för vilka uppgifterna samlades in. De personuppgifter som behandlas ska vara adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen och fler uppgifter än nödvändigt med hänsyn till ändamålen får inte behandlas. Personuppgifter får inte heller sparas under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen.

Som huvudregel får personuppgifter bara behandlas om den registrerade har lämnat sitt samtycke till behandlingen. Behandlingen kan dock vara tillåten om den är nödvändig av vissa andra skäl. Till exempel kan behandlingen vara tillåten om den är nödvändig för att fullgöra en rättslig skyldighet eller för att ett berättigat intresse hos föreningen ska kunna tillgodoses och detta intresse väger tyngre än intresset av skydd av den personliga integriteten (10 § personuppgiftslagen).

Faktorer som spelar in vid en sådan s.k. intresseavvägning avseende en bostadsrättsförenings behandling av personuppgifter i ett elektroniskt nyckelsystem är exempelvis för vilket ändamål personuppgifterna behandlas, om samma ändamål kan uppfyllas på ett mindre integritetskänsligt sätt, om beslutet att införa nyckelsystemet – inklusive ändamålen med behandlingen – har fattats på en föreningsstämma, vilka gallringsrutiner som finns, vilken information de boende får samt säkerheten kring uppgifterna.

Brf Kalkonen har i sin åtgärdsplan preciserat för vilka ändamål föreningen behandlar personuppgifter i det elektroniska nyckelsystemet, vilka uppgifter som behandlas samt hur länge föreningen avser att spara uppgifterna. Föreningen har vidare uppgett att den behandlar personuppgifter i systemet med stöd av en s.k. intresseavvägning i 10 § personuppgiftslagen.

Som ändamål med sin behandling av personuppgifter har föreningen uppgett bl.a. att klara upp och förhindra brott. Såvitt Datainspektionen har förstått innebär dessa ändamål att föreningen registrerar s.k. passageloggar.

Det är för Datainspektionen något oklart vad Brf Kalkonen avser med ändamålet att klara upp brott. Datainspektionen kan dock konstatera att det är polisens uppgift att utreda brott. Datainspektionen anser därför att en intresseavvägning inte ger stöd för Brf Kalkonen att bedriva egna brottsutredningar med hjälp av de registrerade passageloggarna. En sådan behandling av personuppgifter i passageloggar skulle innebära ett alltför stort intrång i de boendes personliga integritet.

I detta sammanhang vill Datainspektionen påpeka att Brf Kalkonen riskerar att bryta mot förbudet att behandla uppgifter om lagöverträdelser i 21 § personuppgiftslagen, om föreningen exporterar loggfiler som är relevanta för en brottsutredning ur nyckelsystemet och själv sparar dessa.

Datainspektionen anser dock att Brf Kalkonen med stöd av en intresseavvägning får överlämna uppgifter ur passageloggar till polisen t.ex. i samband med att ett brott polisanmäls i syfte att underlätta identifieringen av en gärningsman. Det förutsätter dock att uppgifterna har registrerats för att de behövs för något annat berättigat ändamål och att de inte sparas under längre tid än vad som behövs för det ändamålet.

Genom att lämna uppgifterna till polisen måste föreningen anses ha uppfyllt det åliggande som föreningen anser sig ha gentemot sina medlemmar. Genom den avskräckande effekt som kännedom om att uppgifter ur passageloggar kan komma att lämnas till polisen medför uppfylls även det angivna ändamålet att förhindra brott.

Felsökning av det slag som Brf Kalkonen har beskrivit i sin åtgärdsplan innebär, såvitt Datainspektionen förstår, en behandling av personuppgifter i bl.a. passageloggar. Datainspektionen har i tidigare ärenden uttalat att en passagelogg, med stöd av en intresseavvägning, fick sparas om det var nödvändigt för att få systemet att fungera tillfredställande. I de ärendena avsågs en lagringstid om en vecka respektive 15 dagar.

Mot denna bakgrund anser Datainspektionen att Brf Kalkonens behandling av personuppgifter i bl.a. passageloggar för felsökning är tillåten med stöd av en intresseavvägning. För att behandlingen ska kunna anses vara proportionerlig med det intrång i de registrerades personliga integritet som den kan innebära får passageloggarna inte heller för detta ändamål sparas under längre tid än två veckor. Om ett tekniskt problem inte har uppmärksamats inom denna tid kan

en felsökning för att utreda problemet inte anses vara så angelägen att det överväger den ökade risk för intrång i den personliga integriteten som en längre lagringstid skulle innebära.

Brf Kalkonen har planer på att använda sitt elektroniska nyckelsystem för att ta fram statistik över utnyttjandet av vissa gemensamma utrymmen. Föreningen har uppgett att statistiken kommer att vara anonym, men samtidigt uppgett att loggar i systemet ska sparas under ett års tid för detta ändamål.

När det gäller statistiska ändamål anser Datainspektionen att det inte kan vara nödvändigt för Brf Kalkonen att behandla identifierbara uppgifter, dvs. personuppgifter, under längre tid än en vecka för att rent tekniskt kunna ta ut statistiken. Därefter ska uppgifterna avidentifieras. Detta innebär att Brf Kalkonen inte får spara passageloggar i sitt elektroniska nyckelsystem för statistiska ändamål i mer än en vecka.

Uppfylls kraven på information till de registrerade?

Det är viktigt att alla boende informeras om den behandlingen av personuppgifter som sker bl.a. för att de boende ska känna till vilka uppgifter som registreras och kunna ta tillvara sina rättigheter.

Enligt 23-25 §§ personuppgiftslagen ska den personuppgiftsansvarige, i detta fall Brf Kalkonen, självmant lämna information om behandlingen av personuppgifter till de registrerade.

Informationen bör innehålla

- a) den personuppgiftsansvariges identitet (namn, adress, telefonnummer, organisationsnummer och i förekommande fall e-postadress),
- b) ändamålen med behandlingen av personuppgifter,
- c) all övrig information som behövs för att den registrerade ska kunna ta tillvara sina rättigheter i samband med behandlingen, såsom
  - vilka kategorier av uppgifter som behandlas,
  - hur länge uppgifterna sparas,
  - mottagare eller kategorier av mottagare av uppgifterna (dvs. till vilka uppgifterna kommer att lämnas ut),
  - rätten att gratis en gång årligen efter ansökan få information samt
  - rätten till rättelse.

De informationsinsatser som Brf Kalkonen har beskrivit i sin åtgärdsplan uppfyller, enligt Datainspektionens bedömning, personuppgiftslagens krav på information till de registrerade.

Uppfylls kravet på avtal med personuppgiftsbiträden?

Den personuppgiftsansvarige är ansvarig för den behandling av personuppgifter som utförs. Genom att ge andra, utanför den personuppgiftsansvariges egen organisation, som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning tydliga instruktioner om hur uppgifterna ska behandlas får den personuppgiftsansvarige bättre kontroll över den behandling som sker.

Det ska finnas ett skriftligt avtal mellan den personuppgiftsansvarige och ett personuppgiftsbiträde, ett s.k. personuppgiftsbiträdesavtal. Avtalet ska reglera hur biträdet ska behandla uppgifterna och vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas (30 § personuppgiftslagen).

Brf Kalkonen har uppgett att föreningen kommer att teckna ett personuppgiftsbiträdesavtal med de personer som har access till nyckelsystemet. Således kommer Brf Kalkonen att uppfylla personuppgiftslagens krav på personuppgiftsbiträdesavtal.

Vidtas lämpliga säkerhetsåtgärder?

För att förhindra missbruk av de personuppgifter som behandlas är det viktigt att säkerheten kring uppgifterna är god.

Enligt 31 § personuppgiftslagen ska den personuppgiftsansvarige vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att åstadkomma ett lämpligt skydd för de personuppgifter som behandlas. Vilken säkerhetsnivå som är lämplig avgörs av de tekniska möjligheter som finns, vad det skulle kosta att genomföra åtgärderna, de särskilda risker som finns med behandlingen och hur pass känsliga de behandlade uppgifterna är.

Datainspektionens bedömning är att administrativa händelser i systemet ska loggas och att det av loggarna ska det gå att spåra ändring, utplåning eller kopiering av personuppgifter. Brf Kalkonen har uppgett att detta inte är möjligt i föreningens nuvarande nyckelsystem. Föreningen kommer att påtala detta för leverantören av systemet och be dem införa den funktionen i kommande version av systemet.

Slutsatser

Hanteringsreglerna i personuppgiftslagen är tillämpliga på den behandling av personuppgifter som Brf Kalkonens användning av elektroniska nycklar i föreningens gemensamma utrymmen innebär.

Datainspektionen konstaterar att om Brf Kalkonen behandlar personuppgifter i passageloggar för att bedriva egna brottsutredningar är detta inte tillåtet.

Att lämna uppgifter till polisen i syfte att klara upp och förhindra brott är dock tillåtet med stöd av en s.k. intresseavvägning om uppgifterna har registrerats för något annat berättigat ändamål.

Datainspektionen konstaterar också att Brf Kalkonen inte får spara passageloggar för att söka fel i nyckelsystemet under längre tid än två veckor.

När det gäller statistiska ändamål konstaterar Datainspektionen att det inte är nödvändigt för Brf Kalkonen att behandla personuppgifter under längre tid än en vecka.

Datainspektionen konstaterar vidare att Brf Kalkonen för närvarande inte loggar administrativa händelser i det elektroniska nyckelsystemet så att det av dessa går att spåra ändring, utplåning eller kopiering av personuppgifter.

Sammantaget finner Datainspektionen att Brf Kalkonens behandling av personuppgifter enligt vad som framgår ovan inte är förenlig med 9, 10 och 31 §§ personuppgiftslagen. Datainspektionen förutsätter dock att Brf Kalkonen vidtar åtgärder för att komma tillrätta med de påpekade bristerna i sin behandling av personuppgifter i det elektroniska nyckelsystemet.

Med dessa påpekanden ska ärendet avslutas. Ärendet kan dock komma att följas upp.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet skall ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Inspektionen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick ta del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Länsrätten i Stockholms län för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Detta beslut har - efter hörande av Datainspektionens styrelse - fattats av generaldirektören Göran Gräslund i närvaro av chefsjuristen Leif Lindgren, teamledaren Catharina Fernquist, IT-säkerhetsspecialisten Adolf Slama samt juristerna Jonas Agnvall och Malin Fredholm, föredragande.

Göran Gräslund

Malin Fredholm